

Տարեկան ամփոփում

2023թ.

2023 թվականը հերթական ճգնաժամերով լի տարին էր, որը մեզ ստիպեց ուշադրության կենտրոնում պահել հատկապես կանանց ու աղջիկների հումանիտար կարիքները: Տարին նաև հոբելյանական էր Հայաստանում կանանց հիմնադրամի համար, քանի որ լրացավ մեր գործունեության 5-րդ ամյակը: Ուստի այս ամփոփման մեջ տեղ է գտել նաև նախորդ հինգ տարիների թվական ամփոփումը:

Ամփոփման մեջ տեղ են գտել հետևյալ բաժինները .

- 2023թ. տրամադրած դրամաշնորհների ամփոփում,
- Նորություններ Ֆեմպատում ծրագրից,
- Նորություններ Սիլհետարի պարտեզներից,
- Գործընկերուհիների հետ ցանցային հանդիպումների ամփոփում,
- Օտարերկրյա գործընկերուհիների այցերի ամփոփում,
- Ֆեմախոսություններ,
- Հետազոտություններ,
- 2023թ. թվական ամփոփում,
- Նախորդ 5 տարիների թվական ամփոփում:

Դրամաշնորհներ և դրամաշնորհի մրցույթներ

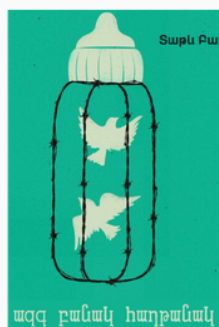
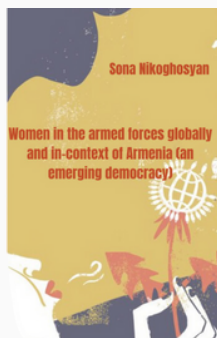
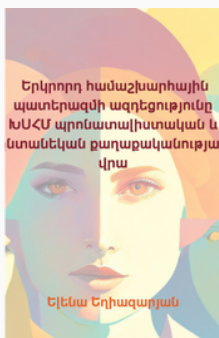
2023 թվականին, շարունակելով համագործակցել մեր միջազգային գործընկեր կազմակերպությունների հետ, աջակցել ենք 72 ծրագրի: Ստորև հղումներով կարող եք ծանոթանալ դրանց՝ ըստ միջազգային գործընկերների թեմատիկ բաժանման.

- Equality Fund-ի աջակցությամբ իրականացվող ծրագրեր
- The Sigrid Rausing Trust-ի աջակցությամբ իրականացվող ծրագրեր
- Kvinna Till Kvinna հիմնադրամի աջակցությամբ իրականացվող ծրագրեր
- filia հիմնադրամի աջակցությամբ իրականացված ծրագրեր
- Կալալա հիմնադրամի աջակցությամբ իրականացված ծրագրեր

2023-ը բազմազան էր նաև դրամաշնորհների համար. ունեցել ենք 4 դրամաշնորհի հայտարարություն, ինչպես նաև տրամադրել ենք արագ արձագանքման դրամաշնորհներ՝ ուղղված սեպտեմբերի 19-ի Ադրբեջանի կողմից լայնամասշտաբ հարձակման հետևանքով բռնի տեղահանվածների նախնական կարիքները թեթևացնելուն: Ստորև՝ առավել մանրամասն յուրաքանչյուրի մասին.

- Դրամաշնորհ 40-ն անց կանանց համար. Պայմանավորված Հայաստանում կանանց հիմնադրամի՝ կանանց ավելի ուշ տարիքում հզորացնելու և նրանց ձայնը լսելի դարձնելու ջանքերով՝ դեռևս անցած տարի հայտարարել էինք դրամաշնորհ 40-ն անց կանանց համար: Ընտրված 15 նախաձեռնություններին կարող եք ծանոթանալ [այստեղ](#), ինչպես նաև դիտել նրանց մասին պատմող տեսահոլովակը [YouTube-ում՝ անցնելով այս հղումով](#):
- «Կանանց իրավունքների օր՝ ամեն օր» խորագրով դրամաշնորհի նպատակն էր աջակցել այն ֆեմինիստական նախաձեռնություններին, որոնք միտված կլինեին վերափոխաստավորելու մարտի 8-ի դերը և վերադարձնելու դրա իրական նշանակությունը: Արդյունքում ընտրվեցին և իրականացվեցին մի շարք ծրագրեր, որոնց ծանոթանալ կարող եք [այստեղ](#):
- Ֆեմինիստական էսսեների մրցույթը հայտարարվել էր մարտին՝ «Ինչպե՞ս են պատերազմներն ազդում կանանց և համակարգերի կողմից անտեսվող խմբերի վրա» թեմայով: Կարդացեք էսսեները՝ անցնելով ստորև հղումներով.

- Երկրորդ համաշխարհային պատերազմի ազդեցությունը ԽՍՀՄ պրոնատալիստական և ընտանեկան քաղաքականության վրա
- Պատերազմի առևտրայնացումը (կոմերցիալիզացիան) և դրա գեղեցիկ բաղկացուցիչը
- ազգ, բանակ, հաղթանակ...
ռազմականացումը որպես գեղեցիկացված և գերառնական գործընթաց
- Women in the armed forces globally and in-context of Armenia (an emerging democracy).

4. «Պատերազմների և հակամարտությունների ազդեցությունը կանանց և համակարգերի կողմից անտեսվող խմբերի վրա» խորագրով դրամաշնորհը միտված էր աջակցելու կանանց ձայնը խաղաղության և անվտանգության հարցերում ավելի լսելի դարձնելու ֆեմինիստական կազմակերպությունների և նախաձեռնությունների ջանքերին:

5. Սեպտեմբերի 19-ին Ադրբեջանի կողմից մեկնարկված լայնամասշտաբ հարձակման հետևանքով Լեռնային Ղարաբաղից ավելի քան հարյուր հազար հայեր բռնի տեղահանվեցին: Արձագանքելով այս հումանիտար ճգնաժամին՝ Հայաստանում կանանց հիմնադրամը դրամահավաք սկսեց՝ ռեսուրսների հավաքագրման և բռնի տեղահանված կանանց ու աղջիկներին առաջին անհրաժեշտության աջակցություն տրամադրելու համար: Բռնի տեղահանության հետ կապված ճգնաժամի առաջնագծում աշխատող մեր գործընկերուհիների աշխատանքը ներկայացնող տեսահոլովակը դիտեք [այստեղ](#):

Հումանիտար օգնության նպատակով տրամադրած դրամաշնորհների աշխարհագրությանը և թվական ամփոփմանը ծանոթացեք ստորև.

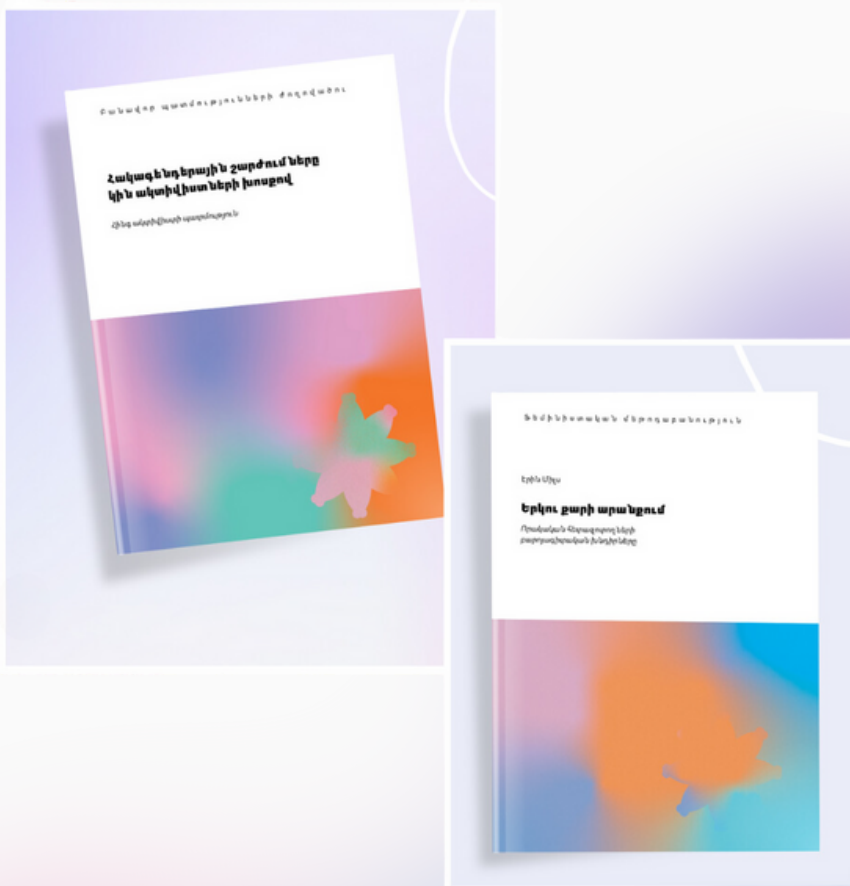

Ֆեմպատում. ֆեմինիստական բանավոր պատմությունների արխիվ

Ֆեմպատում ծրագրի շրջանակներում սեպտեմբերին տեղի ունեցավ «Հայաստանի աշխատավոր(ուհի)» թերթի շնորհանդեսը: Այն փորձ է պատկերացնելու, թե խորհրդային տարիներին հրատարակվող «Հայաստանի աշխատավորուհի» (1924-98թթ.) թերթի ժամանակակից համարը ինչպիսին կլիներ: «Նոր համար՝ նոր ժամանակների համար» կարգախոսով թերթը նվիրված է այսօր Հայաստանում և ամբողջ աշխարհում դասակարգային և ֆեմինիստական հիմնախնդիրներին, որոնց կանայք և այլ գենդերային մարզինալացված ինքնություններ բախվում են: Համարն անվճար կարող եք ձեռք բերել մեր գրասենյակից՝ Սարյան 24/5:

Այս տարին գրքառատ էր ծրագրի համար: Նախագծի շրջանակներում իրականացրել ենք հերթական հոդվածի թարգմանությունը՝ «Երկու քարի արանքում. Որակական հետազոտողների բարոյագիտական խնդիրները»՝ նվիրված բանավոր պատմության մեթոդին, և հրապարակել ենք «Հակագենդերային շարժումները կին ակտիվիստների խոսքով. հինգ ակտիվիստի պատմություն» ժողովածուն, որը ներառում է հատվածներ հակագենդերային շարժումների թեմայով հավաքագրված հինգ բանավոր պատմություններից: Իսկ դեկտեմբերի 15-ին տեղի ունեցավ հանդիպում գրքույկում ներառված ակտիվիստների հետ:

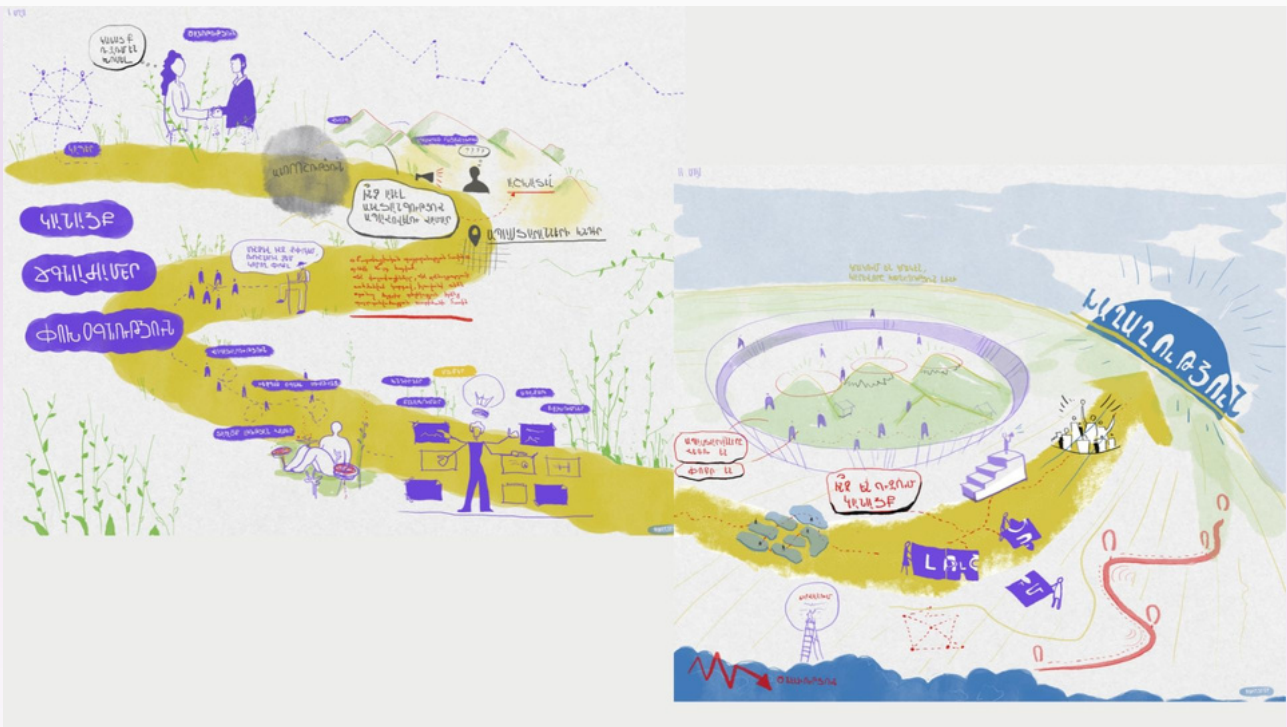
Ցանցային հանդիպումներ

2023 թվականի ընթացքում կազմակերպել ենք մի շարք ցանցային հանդիպումներ մեր գործընկեր(ուհի)ների համար:

Փետրվարին Հայաստանում կանանց հիմնադրամում հյուրընկալել էինք 40-ն անց կանանց ծրագրի շրջանակներում նախաձեռնություններ իրականացնող գործընկերուհիներին: Հանդիպման ընթացքում մի շարք հարցեր քննարկվեցին, որոնց փորձում ենք անընդհատ անդրադարձ անել մեր ամենօրյա գործունեության ընթացքում:

Իսկ ապրիլին հանդիպում էինք կազմակերպել սահմանամերձ շրջաններում բնակվող կանանց հետ: Նրանց մի մասը մեր գործընկերուհիներն էին, մյուսները՝ համայնքի ակտիվ ու հասարակական գործունեությամբ զբաղվող կանայք: Հանդիպման նպատակը սահմանամերձ համայնքներում բնակվող կանանց կարիքներին ու խնդիրներին ծանոթանալն էր, նրանց հուզող հարցերի մասին զրուցելու ապահով տարածք ստեղծելն ու համատեղ նախաձեռնությունների գաղափարներ ձևավորելը: Ստորև կարող եք տեսնել հանդիպման գրաֆիկական պատկերը:

Ամռանը Աշտարակի Սիլիհտարի պարտեզներում կայացավ 40-ն անց կանանց ծրագրի մասնակիցների հետ մեր հանդիպումը: Հանդիպման նպատակն էր նրանց ծանոթացնել մեր ամօքման կենտրոնի հետ, քննարկել ծրագրային հարցերն ու հետագա անելիքները:

Իսկ դեկտեմբերի 5-7-ը Դիլիջանում տեղի ունեցավ մեր գործընկերուհիների համար նախատեսված ամոքման եռօրյա հանդիպումը: Հանդիպումը նախատեսված էր հատկապես այն գործընկերուհիների համար, որոնք ակտիվորեն աշխատում են Լեռնային Ղարաբաղից բռնի տեղահանված կանանց ու աղջիկների հետ: Այդ օրերի ընթացքում փորձեցինք մի փոքր կտրվել հոգսաշատ առօրյայից, կիրառել հավաքական խնամքի պրակտիկաներ, քննարկել մեր կարիքները, փորձել անդրադառնալ դրանց:

Գործընկերուհիների այցեր

Մայիս ամսին Հիմնադրամում հյուրընկալել էինք մեր գործընկեր գերմանական ֆիլիա հիմնադրամին և նրանց դոնորների խմբին: Այցի նպատակն էր տեղում ծանոթանալ ՀԿՀ գործունեությանը, գործընկեր(ուհի)ներին, նրանց աշխատանքային ուղղություններին, մարտահրավերներին ու խոչընդոտներին, գրանցած հաջողություններին և այլն: Մեր գործընկերուհիների այցի ամփոփումը՝ այստեղ:

Հոկտեմբերի 16-19-ը մեր գրասենյակում հյուրընկալեցինք Պրոսպերա կանանց հիմնադրամների միջազգային ցանցի եվրոպական մասի տարածաշրջանային տարեկան հանդիպումը: Հանդիպման նպատակն էր քննարկել ապագա անելիքները, վերլուծել արդեն իսկ տեղի ունեցած հանդիպումներն ու քննարկումները, կիսվել հիմնադրամների նորություններով և այլն:

Միջազգային այցեր

Այս տարի նաև կարևոր այցեր ենք ունեցել Հայաստանից դուրս: Առաջինը Բուլղարիայի մայրաքաղաք Սոֆիայում էր հունիս մասին, որտեղ տեղի ունեցավ Պրոսպերա կանանց հիմնադրամների ցանցի Եվրոպական խմբի հիմնադրամների և նրանց գործընկերների հանդիպումը «Ճիշտ ուղու վրա» նախագծի շրջանակներում: Քննարկվեցին ֆունդամենտալիզմի, ծայրահեղ աջական և հակազենդերային շարժումների ազդեցությունն ու ռազմավարությունը: Եռօրյա հանդիպման վերջում կազմակերպվեց «Փոփոխությունները, որ ուզում ենք տեսնել Եվրոպայում և աշխարհում. ինչն է մեզ հույս տալիս» ժողովը դոնորների և Եվրախորհրդարանի անդամների հետ:

Երկրորդ այցը Ռուանդայի մայրաքաղաք Կիգալիում էր, որտեղ ՀԿՀ-ն մասնակցեց Women Deliver 2023 համաժողովին: Համաժողովին մասնակցել է ավելի քան 6000 մարդ ամբողջ աշխարհից, այդ թվում՝ նշանավոր ֆեմինիստներ, նոբելյան մրցանակի դափնեկիրներ, խաղաղության ակտիվիստներ, խոշոր հիմնադրամների գործադիր տնօրեններ և նույնիսկ աֆրիկյան մայրցամաքի երկրների նախագահներ: ՀԿՀ-ն մասնակցել է մի քանի հետաքրքիր պանելների՝ նվիրված ֆեմինիստական ֆինանսավորման էկոհամակարգին, որոնք կազմակերպվել էին Հավասարության հիմնադրամի, Կանանց գլոբալ հիմնադրամի և շատ այլ հայտնի կազմակերպությունների կողմից:

Ֆեմախոսություններ

Այս տարի ևս շարունակել ենք ֆեմախոսությունների շարքը՝ անդրադառնալով զանազան թեմաների՝ Հայաստանում կանանց շարժումից մինչև սուրճի և ֆեմինիզմի կապ: Ստորև տարվա ֆեմախոսությունների թեմաներն ու հղումները՝

1. Ճանաչելով կանանց շարժումը Հայաստանում,
2. Կանանց կազմակերպությունների ինստիտուցիոնալ և թիմային դիմակայունությունը,
3. Սուրճ և ֆեմինիզմ,
4. Ինտերսեկցիոնալության գաղափարը կանանց իրավունքների մասին կոնվենցիաներում,
5. Հանրակրթական դպրոցներում ազգային օրերին նվիրված միջոցառումների գենդերային ասպեկտը (փակ),
6. Սրբազանացումից մինչև բռնության մշակույթ. գենդերին վերաբերող, հասկացությունների ծայրահեղացումը կենցաղում, մեդիայում և հումորում:

Ստորև «Սուրճ և ֆեմինիզմ» ֆեմախոսության գրաֆիկական պատկերն է.

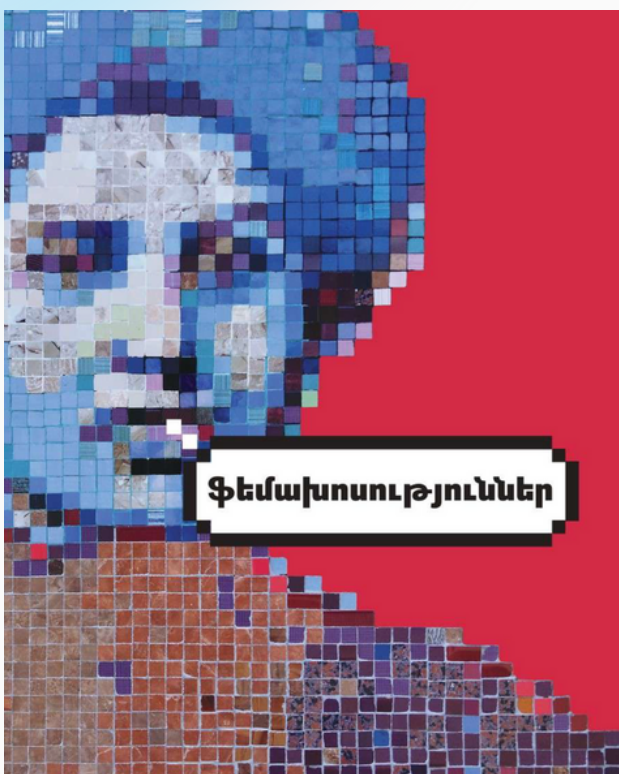
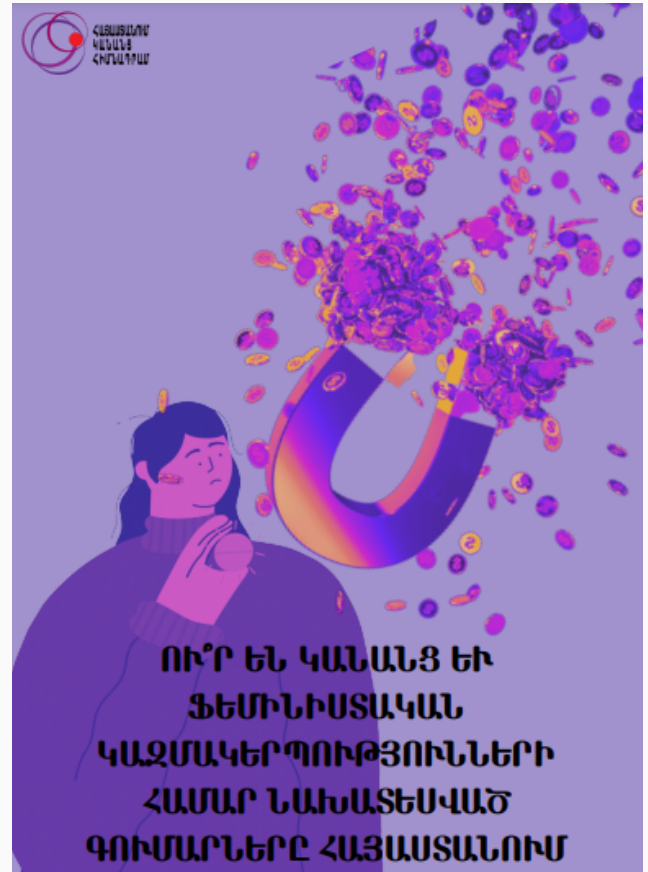
Հետազոտություններ

Տարեսկզբին հրապարակել ենք «Կոլեկտիվ հոգատարություն. կարիքների գնահատման տվյալների ամփոփում» զեկույցը, որն ուղղված էր Հայաստանում կանանց հիմնադրամի գործընկեր կազմակերպությունների շրջանում ամփոփման, ինքնախնամքի և կոլեկտիվ հոգատարության ու խնամքի վերաբերյալ պատկերացումների, պրակտիկաների և կարիքների վերհանմանը:

Մեկ այլ հետազոտություն՝ «Կանանց կազմակերպությունների ինստիտուցիոնալ և թիմային դիմակայունությունը», իրականացվել է Հայաստանում, Ուկրաինայում, Վրաստանում և Գերմանիայում կանանց հիմնադրամների և գործընկեր կազմակերպությունների շրջանում: Նպատակն է նշված կազմակերպությունների դիմակայունության հետ կապված կարիքների բացահայտումը ինստիտուցիոնալ և ներթիմային համատեքստերում, ինչպես նաև կազմակերպությունների և թիմերի պատրաստավածությունը ճգնաժամերին: Հետազոտության մասնակի ամփոփումը հասանելի է [այստեղ](#):

Այս տարի ավարտին հասցրինք ևս մեկ կարևոր հետազոտություն՝ «Ու՞ր են կանանց և ֆեմինիստական կազմակերպությունների համար նախատեսված գումարները Հայաստանում»: Այս հետազոտության նպատակն էր կառուցել միասնական մի պատկեր, որը ցույց կտար, թե ինչ վիճակում են կանանց և ֆեմինիստական կազմակերպությունները գտնվում ֆինանսապես, և ինչ է հնարավոր անել վերջիններիս գործունեության համար ավելի շատ ռեսուրսներ ներգրավելու ուղղությամբ: Որպես հիմնադրամ՝ սա ՀԿՀ-ին հնարավորություն կտա հասկանալու, թե որտեղ է Հիմնադրամի դերն այս ռեսուրսների ներգրավման գործում, և որոնք են ակնկալիքները հենց Կանանց հիմնադրամից: Հետազոտությունը կարդալ կարող եք [այստեղ](#):

Տարեվերջին լույս տեսավ նաև Ֆեմախոսություններ շարքի վրա հիմնված հոդվածների ժողովածուն: Հայաստանում կանանց և ֆեմինիստական կազմակերպություններին և նախաձեռնություններին աջակցելուն զուգահեռ՝ ՀԿՀ-ի կարևորագույն առաքելություններից է նաև Հայաստանում զարգացնել քննադատական ֆեմինիստական պատմույթը և հանրությանը ծանոթացնել ժամանակակից ֆեմինիստական տեսություններում և հետազոտություններում ընթացող դիսկուրսներին: Ժողովածուն հասանելի է [այստեղ](#):

Սիլիհտարի պարտեզներ

Հայաստանում կանանց հիմնադրամը Աշտարակ քաղաքում ստեղծում է կոլեկտիվ հոգատարության և ամոքման կենտրոն՝ «Սիլիհտարի պարտեզներ» անվանումով: Այս տարի ակտիվ կերպով մեկնարկել և շարունակվում են Կենտրոնի վերանորոգման աշխատանքները: Ստորև կարող եք հետևել կենտրոնի էջերին՝ ծանոթանալու ինքնահոգատարության ու կոլեկտիվ հոգատարության թեմաներով հրապարակումներին.

- Սիլիհտարի պարտեզները ֆեյսբուքում,
- Սիլիհտարի պարտեզներն ինստագրամում:

2023 թվականը թվերով

2023թ. Հայաստանում կանանց հիմնադրամը շարունակել է համագործակցել իր գործընկերուհիների հետ, ինչպես նաև աջակցել նոր խմբերի ու անհատների ֆեմինիստական նախաձեռնություններին: Դրամաշնորհներ են տրամադրվել տարբեր ուղղություններով՝ հումանիտար աջակցությունից մինչև ինստիտուցիոնալ կայունության ապահովում, 40-անց կանանց նախաձեռնություններից մինչև ֆեմինիստական թեմաներով հետազոտություններ, էսսեներ, պատմականորեն ու համակարգայնորեն խտրականացված խմբերին աջակցությունից մինչև գիտության ու տեխնոլոգիաների մեջ աղջիկների խրախուսում և այլն: Տարվա թվական ամփոփումը հետևյալ տեսքն ունի.

Տրամադրած
դրամաշնորհների
թիվ

72

232.750
դոլար

Ընդհանուր
գումարի չափ

Հինգ տարվա գործունեության ամփոփում

2023թ. լրացավ Հայաստանում կանանց հիմնադրամի գործունեության հինգ ամյակը: Այդ առիթով ամփոփել ենք 2018-2023թթ.՝ ըստ տրամադրած դրամաշնորհների թվի, գումարի չափի և աշխարհագրությանը: Ընդհանուր պատկերը հետևյալն է.

ՀԿՀ դրամաշնորհային ծրագրերի ամփոփում (2018-2023թթ.)

Ըստ մարզերի ամփոփմանը ծանոթացեք [այստեղ](#):

womenfundarmenia.org

[Women's Fund Armenia](https://www.facebook.com/Women'sFundArmenia)

[womenfundarmenia](https://www.instagram.com/womenfundarmenia)

[Women's Fund Armenia](https://www.linkedin.com/company/Women'sFundArmenia)

[womensfundarmenia](https://www.tiktok.com/@womensfundarmenia)

[Women's Fund Armenia](https://www.youtube.com/Women'sFundArmenia)

[FundArmenia](https://twitter.com/FundArmenia)

